

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015822

18.12.2015 № 3803/13202-0-4-15/11.0.2

На № 43632/3/1-15 від 30.10.2015

**Українська асоціація підприємств
легкої промисловості «Укрлегпром»**

вул. Панаса Любченка, 15,
м. Київ, 03680

**Всеукраїнське об'єднання роботодавців
легкої промисловості «Укрлегпром»**

вул. Панаса Любченка, 15,
м. Київ, 03680

**Всеукраїнська Асоціація
автомобільних імпортерів і дилерів**

вул. Рогнідинська, 1/13, оф. 3,
м. Київ, 01004

Міністерством юстиції України розглянуто звернення Української асоціації підприємств легкої промисловості «Укрлегпром» від 16 жовтня 2015 року № 1-158 (вх. № 29586-0-33-15 від 26 жовтня 2015 року), Всеукраїнського об'єднання роботодавців легкої промисловості «Укрлегпром» від 16 жовтня 2015 року № 1-37 (вх. № 29678-0-33-15 від 27 жовтня 2015 року), Української асоціації підприємств легкої промисловості «Укрлегпром» від 16 жовтня 2015 року № 1-158, Всеукраїнського об'єднання роботодавців легкої промисловості «Укрлегпром» від 16 жовтня 2015 року № 1-37, Всеукраїнської Асоціації автомобільних імпортерів і дилерів від 22 жовтня 2015 року № 170, надіслані листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2015 року № 43632/3/1-15 (вх. № 13202-0-4-15 від 30 жовтня 2015 року), та в межах компетенції повідомляється таке.

Згідно з частиною третьою статті 1 Закону України «Про очищення влади» (далі – Закон) заборона застосовується до осіб, зазначених у частинах першій, другій, четвертій та восьмій статті 3 цього Закону, а також до осіб, які не подали у строк, визначений цим Законом, заяви, передбачені частиною першою статті 4 цього Закону. Визначені особи не можуть обіймати посади, щодо яких здійснюється очищення влади (люстрація), протягом десяти років з дня набрання чинності цим Законом, з 16.10.2014.

Закон визначає правові та організаційні засади проведення очищення влади (люстрації) для захисту та утвердження демократичних цінностей, верховенства права та прав людини в Україні. Закон є спеціальним. Відповідно

до пункту 3 Перехідних положень Закону закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Частиною першою статті 3 Закону визначено перелік (рівень) посад, обіймання яких особами сукупно не менше одного року в період з 25.02.2010 по 22.02.2014 є підставою для застосування заборони, визначеної частиною третьою статті 1 Закону.

Зокрема, пунктами 3, 7, 8 частини першої статті 3 Закону визначено посади:

керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції, їх першого заступника чи заступника;

керівника, заступника керівника самостійного структурного підрозділу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції;

керівника, заступника керівника територіального (регіонального) органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Пунктами 1 – 8 частини другої статті 3 Закону визначено перелік (рівень) посад, обіймання яких особами у період з 21.11.2013 по 22.02.2014 та незвільнення їх у цей період з відповідної посади за власним бажанням є підставою для застосування заборони, визначеної частиною третьою статті 1 Закону.

Так, пунктами 1, 3, 4 частини другої статті 3 Закону визначено посади:

керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції, їх першого заступника, заступника;

керівника, заступника керівника самостійного структурного підрозділу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції;

керівника, заступника керівника територіального (регіонального) органу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та/або митну політику, податкової міліції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах у місті Києві.

Тобто Закон визначив перелік посад та коло осіб, до яких буде застосовуватись Закон. При цьому застосування заборон відбувається за різними критеріями, передбаченими статтею 3 Закону. Так, законодавець не ставить у залежність, чи вказані посади передбачені штатним розписом територіального органу державної влади – окремої юридичної особи чи ні.

Критерії здійснення очищення влади (люстрації), визначені статтею 3 Закону, застосовуються до певної категорії посад без конкретизації їх статусу в структурі органів державної влади.

Державна митна служба України, Державна податкова адміністрація України, Державна податкова служба України, Міністерство доходів і зборів України у періоди, визначені частинами першою, другою статті 3 Закону, забезпечували формування та реалізовували державну податкову та/або митну політику, були центральними органами виконавчої влади, які здійснювали повноваження у відповідній сфері митної та/або податкової політики, забезпечували їх формування та реалізацію.

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення реалізації, зокрема, єдиної державної податкової, митної політики було Міністерство фінансів України відповідно до Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2006 № 1837 (було чинним з 2006 року по 2011 рік). Згідно з цим Положенням Мінфін розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства та вносить їх в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України.

У подальшому Указом Президента України від 08.04.2011 № 446/2011 затверджено Положення про Міністерство фінансів України.

Пунктом 3 вказаного Положення передбачено, що серед основних завдань Мінфіну України є, зокрема, формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної, а також податкової і митної політики, крім адміністрування податків, зборів, митних платежів та реалізації податкової і митної політики.

Повноваження щодо забезпечення формування та реалізації державної політики закріплені в положеннях відповідних центральних органів виконавчої влади.

Так, відповідно до пункту 1 Положення про Державну митну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 940 (далі – Положення про Держмитслужбу № 940), Держмитслужба була спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Одним з основних завдань Держмитслужби є участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики в галузі митної справи (пункт 3 Положення про Держмитслужбу).

Так, Держмитслужба видає у разі потреби разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади спільні нормативно-правові акти (абзац 1 пункту 7 Положення про Держмитслужбу № 940).

Згідно з абзацом 5 пункту 7 Положення про Держмитслужбу № 940 передбачено, що рішення Служби, прийняті у межах її повноважень, обов'язкові для виконання центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і громадянами.

Проекти нормативно-правових актів служби, які підлягають державній реєстрації, погоджують з Міністром фінансів.

Зокрема, Міністерством юстиції України було внесено до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів такі накази Держмитслужби:

від 03.03.2011 № 161 «Про внесення змін до наказу Державної митної служби України від 10.08.2009 № 735» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 23.03.2011 за № 387/19125);

від 18.04.2011 № 315 «Про затвердження Порядку оформлення, подання платниками податків скарг на грошові зобов'язання, визначені митними органами, та їх розгляду Державною митною службою України» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 24.06.2011 за № 782/19520) тощо.

Також у вказаний період було чинним Положення про Державну митну службу України, затверджене Указом Президента України від 24.08.2000 № 1022/2000 (втратило чинність 12.05.2011).

Крім того, відповідно до пункту 1 Положення про Державну митну службу України, затвердженого Указом Президента України від 12.05.2011 № 582/2011 (далі – Положення про Держмитслужбу № 582/2011), Державна митна служба України (Держмитслужба України) є центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України.

Підпунктами 1, 2 пункту 3 Положення про Держмитслужбу № 582/2011 передбачено, що серед основних завдань Держмитслужби України є внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері державної митної справи; реалізація державної політики у сфері державної митної справи.

У підпунктах 4 – 6 пункту 10 Положення про Держмитслужбу № 582/2011 зазначено, що Голова Держмитслужби України вносить на розгляд Міністра пропозиції щодо формування державної політики у митній сфері та розроблені Держмитслужбою України проекти законів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України; подає в установленому порядку Міністрові для внесення на розгляд Кабінету Міністрів України розроблені Держмитслужбою України проекти законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України; вносить на розгляд Міністра проекти нормативно-правових актів з питань, що належать до сфери діяльності Держмитслужби України.

Аналогічно було врегульовано питання стосовно забезпечення формування та реалізації державної податкової політики.

Положення про Державну податкову адміністрацію України (далі – ДПА) затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2007 № 778 (далі – Положення про ДПА). ДПА діяла у період з 26.05.2007 по 27.05.2011.

Відповідно до пункту 1 Положення про ДПА Державна податкова адміністрація є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію єдиної державної податкової політики, державної політики у сфері контролю за виробництвом і обігом спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, здійснює міжгалузеву координацію у цій сфері.

Так, у межах своїх повноважень ДПА організовує виконання актів законодавства і здійснює систематичний контроль за їх реалізацією, узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства та в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України (пункт 2 Положення про ДПА).

Підпунктами 2 та 8 пункту 4 Положення про ДПА визначено, що ДПА відповідно до покладених на неї завдань: видає у випадках, передбачених законом, нормативно-правові акти і методичні рекомендації з питань оподаткування; розробляє проекти законів України, інших нормативно-правових актів з питань визначення форм та методів проведення планових і позапланових виїзних перевірок у рамках контролю за додержанням податкового, бюджетного та іншого законодавства і в установленому порядку подає їх для погодження Міністру фінансів.

Міністерством юстиції України було внесено до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів, зокрема, такі накази Державної податкової адміністрації України:

від 24.12.2010 № 1002 «Про затвердження форми Реєстру виданих та отриманих податкових накладних та Порядку його ведення» (zareestrowano в Міністерстві юстиції України 29.12.2010 за № 1402/18697);

від 28.02.2011 № 115 «Про затвердження форм та Порядку розрахунку податкових зобов'язань нерезидентів, які провадять діяльність на території України через постійне представництво» (zareestrowano в Міністерстві юстиції України 28.03.2011 за № 399/19137) тощо.

Також у вказаний період було чинним Положення про Державну податкову адміністрацію України, затверджене Указом Президента України від 13.07.2000 № 886/2000 (втратило чинність 12.05.2011).

Відповідно до пункту 1 Положення про Державну податкову службу України (діяла у період з 27.05.2011 по 24.12.2012), затвердженого Указом Президента України від 12.05.2011 № 584/2011 (далі – Положення про ДПС України), Державна податкова служба України (далі – ДПС) є центральним органом виконавчої влади, який входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію єдиної державної податкової політики, а також державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, здійснює міжгалузеву координацію у цій сфері.

Одними з основних завдань ДПС України є внесення пропозицій щодо формування державної податкової політики і державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів; реалізація державної податкової політики та політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів (підпункти 1, 2 пункту 3 Положення про ДПС України).

ДПС України відповідно до покладених на неї завдань розробляє та вносить Міністрові проекти нормативно-правових актів Міністерства фінансів України, що належать до сфери діяльності ДПС України (підпункт 5 пункту 4 Положення про ДПС України).

Тобто українське законодавство передбачає поряд з головним органом інші центральні органи виконавчої влади, які створюють умови для формування політики, беруть участь у формуванні політики у певній сфері, наприклад, вносять пропозиції щодо формування державної податкової/митної політики, видають разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади спільні нормативно-правові акти, розробляють проекти законів України, інші нормативно-правові акти з питань, віднесених до компетенції органу, тощо.

Закон визначив перелік (рівень) державних органів, обіймання посад у яких є критерієм здійснення очищення влади. До вказаного переліку належать міністерства. У той же час при визначенні рівня державних органів, що забезпечували формування та реалізовували державну податкову/митну політику, законодавець визначив центральний орган виконавчої влади, не обмежившись лише міністерством. Таким чином, дія Закону, який є спеціальним, розповсюджується на всі органи державної влади, в тому числі податкові та митні органи, які у відповідний період неодноразово реорганізовувались та були наділені повноваженнями у сфері забезпечення формування та реалізації державної податкової/митної політики (Державна митна служба України, Державна податкова адміністрація України, Державна податкова служба України, Міністерство доходів і зборів України).

З огляду на те, що Закон, який є спеціальним, прийнято для захисту та утвердження демократичних цінностей, верховенства права та прав людини в

Україні, його дія розповсюджується без обмежень на всіх осіб, які обіймають посади (перебувають на службі) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (крім виборних посад), на підставі критеріїв, визначених у статті 3 Закону.

Водночас звертаємо увагу, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, вони мають інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

**Заступник Міністра –
керівник апарату**

Оксана ІВАНЧЕНКО